

HANCOCK, I. (1997) The struggle for the control of identity, *Transitions*, 4(4), 36-44.

HEMELSOET, E. (2011) Bij de Roma op de sofa: de brugfiguur als hefboom voor maatschappelijke integratie. *Welwijs*, 2(22), 10-13.

KALAYDIEVA, L., GRESHAM, D. & CALAFELL, F. (2001) Genetic studies of the Roma (Gypsies): a review, *BMC Medical Genetics*, 2(5), 1471-2350.

LIÉGOIS, J.-P. (2007) *Roma in Europe*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.

LUCASSEN, L., WILLEMS, W. & COTTAAR, A. (1998) *Gypsies and other itinerant groups. A socio-historical approach*. New York: Palgrave.

RODRIGUEZ, S. (2011) *Gitanidad. Otra manera de ver el mundo*. Barcelona: Kairós.

SCHINKEL, W. (2008) *De gedroomde samenleving*. Zoetermeer: Klement.

VERMEERSCH, P. (2007) *The Romani Movement. Minority politics and ethnic mobilization in contemporary Central Europe*. New York/Oxford: Berghahn Books.

WILLEMS, W. (1995) *Op zoek naar de ware zigeuner. Zigeuners als studieobject tijdens de Verlichting, de Romantiek en het Nazisme*. Utrecht: Jan van Arkel.

JEUGDRECHT EN JEUGDHULP / JUVENILE JUSTICE AND YOUTH CARE

Actualisatie van de Vlaamse regelgeving en recente evoluties

Jan Bosmans^a

^a Sectorcoördinator voor Bijzondere Jeugdbijstand, Gezinsondersteuning en Kinderopvang, Vlaams Welzijnsverbond en vrijwillig wetenschappelijk medewerker, Instituut voor Sociaal Recht, Faculteit Rechtsgeleerdheid, K.U.Leuven, (Corresp.: Jan.bosmans@vlaamswelzijnsverbond.be).

Dat de Vlaamse jeugdhulp volop in beweging is en een grondige transformatie doormaakt, moge blijken uit tal van initiatieven en een toevloed aan gewijzigde regelgeving. Zowel het Vlaams parlement als de Vlaamse regering waren het voorbije jaar erg actief. We overlopen even de belangrijkste evoluties.

1. Maatschappelijke beleidsnota en motie van aanbeveling inzake de jeugdzorg (27 juni 2011)

Een ad-hoc commissie Jeugdzorg kreeg op 29 juni 2010 van het Vlaams Parlement de opdracht om te zoeken naar:

- maatschappelijke verklaringen voor de voortdurend stijgende instroom van kinderen en jongeren in de (Bijzondere) Jeugdzorg en de geestelijke gezondheidszorg;
- beleidsvoorstellen op korte, middellange en lange termijn om die instroomstijging tegen te gaan – en dat voor de beleidsdomeinen Welzijn, Jeugd, Sport, Onderwijs en Cultuur.

De commissie organiseerde in de periode oktober-december 2010 een eerste reeks hoorzittingen met hoofdzakelijk experts, en in de periode januari-mei 2011 een tweede reeks met hoofdzakelijk getuigen uit het werkveld. Ze legde ook een aantal werkbezoeken af en besprak het evaluatierapport over het decreet Integrale jeugdhulp.

Al de verslagen werden gebundeld in een maatschappelijke beleidsnota die werd ingediend ter bespreking op 16 juni 2011. De nota geeft een samenvattend beeld over cijfergegevens, wetenschappelijk debat en getuigenissen uit het werkveld.¹

De afsluitende krachtlijnen die bij wijze van besluit in deze nota werden getrokken waren de basis voor een motie van aanbeveling.² Zoals u zal merken handelen de beleidsaanbevelingen over vele domeinen, soms worden ze ook tot de federale regering gericht. Terecht gaan de indieners er van uit dat zwaar moet ingezet worden op een beleidsoverschrijdende strategie om adequaat op de problematieken te kunnen inspelen. Ze vragen de ontwikkeling van een gemeenschappelijke visie die zowel regionaal als intersectoraal afgestemd en gedragen wordt om de verhoogde instroom inzake de jeugdhulpverlening aan te pakken.

¹ U kan deze nota raadplegen op <http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2010-2011/g1190-1.pdf>.

² U kan deze motie raadplegen via bijgaande link: <http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2010-2011/g1190-5.pdf>.

We geven een kort overzichtje van de items die de diverse aanbevelingen omvatten, voor meer toelichting leest u uiteraard de motie zelf met op de achtergrond de bijhorende maatschappelijke beleidsnota:

- gezinsbeleid: ondersteunen en responsabiliseren van ouderschap, Kind en Gezin meer laten aansluiten op de CLB's, specifieke aandacht voor gezinsbreuken, uitbouw van voor- en buitenschoolse kinderopvang, federale maatregelen inzake gezin-arbeid en hoor- en spreekrecht van kinderen;
- preventie: gericht op voorkomen van maatschappelijke uitsluiting, laagdrempelige werken, via medische onderdeel beter toegankelijker maken van preventie;
- opvoedingsondersteuning: als empowerend op te vatten, evaluatie van decreet uitvoeren en aanbodversterking;
- materiële leefomstandigheden verbeteren via huisvestingsbeleid, milieubeleid en ruimtelijke ordening;
- onderwijsbeleid: een zeer uitgebreide aanbeveling over (brede) scholen, CLB's, kleuteronderwijs, onderwijsinternaten, spijbelen, psychosociale hulp, schoolvervangende programma's, samenwerking en opleidingen;
- jeugdbeleid: kennisopbouw, sensibiliseringscampagnes, stedenbeleid, doelgerichte informatieverbreiding, rol van integratiecentra, monitoren cursussen, vorming jeugdadviseurs;
- sport en recreatie: beter omgaan met kinderen, aandacht voor probleemdetectie, participatie van kansengroepen;
- opbouw van sociaal weefsel en sociale kapitaal: organisaties ondersteunen, lokale overheden sensibiliseren, buitenspelen promoten, participatie kwetsbare kinderen, bemiddelen bij conflicten;
- bijzondere aandacht voor kinderen in armoede, allochtone jongeren met problemen, niet-begeleide minderjarigen, zware problemen bij jongeren;
- organisatie van brede jeugdhulpverlening: lage drempel om hulp te zoeken, permanentiesysteem op eerste lijn, knipperlichtsysteem voor misbruik en geweld,

gegevensverwerking op niveau van gezin, emancipatorische hulp die van hulpvraag uitgaat, aanbevelingen over integrale jeugdhulp, intersectorale afstemming, inclusieve zorgbenadering, signaleren algemene welzijnsproblemen aan voorzieningen jeugdhulp, projectfinanciering verzorgen, actieplan Jongvolwassenen, efficiënt en verantwoord doorverwijzen naar niet-rechtstreeks toegankelijke hulp;

- aanbod van jeugdhulpverlening kwalitatief en kwantitatief versterken: ambulante uitbouw, vrijwilligers betrekken, voorveld buiten de bijzondere jeugdzorg, flexibele (lange termijn) trajectbegeleiding, combineren van modules, goede arbeidsomstandigheden met verbeterd statuut, ondersteuning en opleiding van personeel en consulenten, anticiperen op uitstroom van personeel, Multifunctionele centra (MFC) uitbouwen, perspectief voor Ondersteuningsteams Allochtonen, uitbouw pleegzorg, gezinsvervangende huizen, crisis hulp, psychiatrische problematieken, uitbreiding hulpverleningscapaciteit CGG, accenten leggen op jongeren bij de heroriëntering van de geestelijke gezondheidszorg, afstemming kinderpsychiatrie;
- rechtspositie: recht op informatie en inspraak, rechtsbijstand, evaluatie van vermoeden dat jongere vanaf 12 in staat is tot redelijke beoordeling van belang, implementatie in gemeenschapsinrichtingen;
- meer aandacht voor gegevensverzameling en wetenschappelijk onderzoek.

2. Specifieke bijstand van de minderjarige in de jeugdhulp (B.S. 20.04.2012)

Een besluit van de Vlaamse Regering m.b.t. het recht op bijstand werd op 20 april 2012 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Vanaf 1 juni 2012 kan de directeur van een jeugdhulpvoorziening een bijstandspersoon aanwijzen wanneer een minderjarige niet in staat is om zelf die persoon te kiezen en wanneer er een tegenstrijdigheid van belangen bestaat tussen hem/haar en zijn ouders of desgevallend zijn/haar opvoedingsverantwoordelijke. Vooraf dient overleg gepleegd te worden met:

- de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken van de minderjarige;
- ten minste 2 jeugdhulpverleners die betrokken zijn bij de jeugdhulpverlening aan de minderjarige;
- de aan te wijzen persoon;
- de minderjarige, rekening houdend met diens mogelijkheden.

Het ministerieel besluit betreffende de vaststelling van het model-attest van aanstelling van de bijstandspersoon en het model-attest werden eveneens gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Het ministerieel besluit treedt in werking op 20 juni 2012. Voor verdere details verwijzen we naar het besluit.

3. Nieuw erkennings- en subsidiëringsbesluit voor de CKG principieel goedgekeurd (15 juni 2012)

Op 15 juni 2012 hechte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het nieuwe besluit met de regelgeving voor de erkenning en subsidiëring van de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning. Over dit besluit wordt nu het advies ingewonnen van de Raad van State. In het najaar volgt dan de definitieve goedkeuring. Het is de bedoeling dat dit besluit nog dit najaar in werking treedt. Omwille van de verdere inhoudelijke evoluties van de CKG en de jeugdhulp was het erkennings- en subsidiëringsbesluit van 2002 al niet meer aangepast. In dit nieuwe besluit dat al een hele tijd voorbereid wordt met de sector, blijven men kiezen voor een enveloppefinanciering. De typemodules worden nu echter de basis voor de erkenning en subsidiëring. Dit vraagt een hele ombouw van de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning. Gezien de grote consequenties wordt een overgangperiode voorzien van 3 jaar. De regelgeving zal binnen deze periode grondig geëvalueerd worden.

Naast de aanpassing van de erkenning en subsidiëring wordt de positionering en profilering van deze centra verduidelijkt. De mobiele en ambulante modules worden de kernopdracht van de CKG. Deze modules richten zich tot kinderen en gezinnen met kinderen van 0 tot 12 jaar. Alle CKG moeten daarbij korte opvang kunnen voorzien, ofwel organiseren zij dit zelf, ofwel in samenwerking met andere diensten (andere CKG en of pleegzorg, ...).

Daarnaast kunnen CKG ook langere residentiële opvang aanbieden voor kinderen tussen 0 en 6 jaar. Dit gebeurde al langere tijd door de CKG, maar dit kan nu ook volgens de regelgeving. Tot nu toe werd dit gedoogd omwille van lange wachtlijsten in de bijzondere jeugdzorg. Nu wordt dit een officieel erkende typemodule.

4. Staten – Generaal Jeugdhulp rondt visietekst “Met de kracht van de jeugd!” af (18 juni 2012)

In Panopticon 2012.2 kondigde deze deelredactie reeds een Staten-Generaal Jeugdzorg aan. Het Raadgevend Comité Jongerenwelzijn dat in juni 2011 werd geïnstalleerd kreeg bij haar oprichting de opdracht van Minister Vandeurzen om, naar aanleiding van de aanbevelingen van de parlementaire ad-hoc commissie jeugdzorg en de motie die hieruit voortkwam, na een brede consultatie van alle actoren uit de jeugdhulp, een visie te formuleren op de toekomst van de jeugdhulp. Op 18 juni 2012 werd die visietekst aan de minister overhandigd. In één slagzin samengevat, stelt de Staten-Generaal jeugdzorg dat in 2020 “elk kind en elke jongere zorg op maat krijgt van één jeugdhulp die transparant is voor iedereen en kwaliteitsvol werkt. Die jeugdhulp werkt empowerend, ze is kracht- en toekomstgericht. Er wordt vertrokken vanuit de hulpvraag of de hulpbehoefte van de personen en hun context tot wie de jeugdhulp zich richt. Jeugdhulp is ingebed is in de samenleving.”

Om dat te realiseren worden acht strategische doelstellingen geformuleerd die verder werden uitgeschreven en waaraan een dertigtal operationele doelstellingen werden toegevoegd:³

- We gaan voor één jeugdhulp;
- Het kind, de jongere, zijn context en de maatschappij staan centraal in een empowerende, krachtgerichte jeugdhulp;
- We organiseren en bieden zorg op maat aan kinderen, jongeren, hun ouders en het gezin;
- We streven naar een optimaal kwaliteitsvolle jeugdhulp;
- Samenwerking, gedeelde verantwoordelijkheid en expertisedeling staan voorop

³ Om al deze teksten te raadplegen neemt u gewoon een kijkje op: http://wvg.vlaanderen.be/jongerenwelzijn/staten_generaal.

- We geven Vlaamse antwoorden op jeugd-delinquentie;
- We geven aandacht aan de rechtsbescherming om kinderen en jongeren tot hun recht te laten komen;
- We maken gebruik van de mogelijkheden van de informatiemaatschappij voor een betere jeugdhulp en een geïnformeerd beleid.
- Deze visietekst wordt vergezeld van drie addenda:
- Visietekst op de jeugdhulp door jongeren uit de jeugdzorg die 'Dromen van een betere jeugdhulp';
- Tien formeel uitgebrachte adviezen over deze visietekst;
- Een reflectie en reactie door Jongerenwelzijn op de motie van aanbevelingen zoals aangenomen door het Vlaams parlement n.a.v. de werkzaamheden van de Ad Hoc Commissie Jeugdzorg.

In de Jeugdzorg is het geven van hulp op maat reeds meer dan twintig jaar hét uitgangspunt. Maar ondertussen veranderde er veel. Denk maar aan het meer intersectoraal en cliëntgericht afstemmen van hulp (integrale jeugdhulp), aan uit onderscheiden van de toegang van de zorg en het al dan niet maatschappelijk noodzakelijk optreden, aan de permanent stijgende instroom als maatschappelijk probleem, aan het meer vermaatschappelijken van zorg, ...

Daarom was het nodig om op zoek gaan naar een nieuw en actueel kader om dit zorg-op-maat-principe te vatten. Naast het benoemen van centrale werkingsprincipes voor de ganse jeugdhulp, treedt ook het concept van het sociaal ondernemerschap op de voorgrond. Onvermijdelijk leidt deze evolutie ook naar een nieuw organisatie- en financieringsmodel voor de voorzieningen. Er was immers echt een behoefte ontstaan om voor de jeugdhulp een lange termijn visie uit te werken. Hierbij werd veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van een zo breed mogelijk draagvlak. De tekst is duidelijk en uitnodigend naar alle betrokken sectoren en actoren.

In zijn uitgebreide reactie n.a.v. deze visietekst beklemtoonde Minister J. Vandeurzen dat het met deze fundamenten mogelijk wordt om inderdaad te evolueren naar één jeugdhulp. Dit wil hij verder

ontwikkelen met de voor de jeugdhulp onmisbare partners nl. de CLB's, justitie (staande en zetelende magistratuur) en de kinder- en jeugdpsychiatrie. De inhoud en de uitvoering van het nieuwe decreet Integrale Jeugdhulp moet de toets aan de aanbevelingen van deze Staten-Generaal doorstaan en moet de legistische basis zijn voor een tocht naar een meer geïntegreerde jeugdhulp.

Ook de overheveling van het zgn. jeugdsanctierecht in het kader van de 6e staatshervorming zal hierbij een grote uitdaging vormen.

De tekst zal dus niet alleen een belangrijke toetssteen zijn voor de verdere uitrol van de integrale jeugdhulp, maar ook van alle sectorale initiatieven, zoals de talrijke uitvoeringsbesluiten van de kwaliteitsdecreten, de reorganisatie van het hulpaanbod die overal aan de gang is, het erkennings- en subsidiëringsbeleid, een meer performant ICT-beleid, een versterkte participatie, ...

Samen met het Agentschap Jongerenwelzijn en alle betrokken actoren zal nu bekeken worden op welke manier de uitwerking van deze visietekst kan plaatsvinden. De minister kondigde in de Commissie Welzijn een plan van aanpak, inclusief een tijdspad, aan.

5. *Eén Decreet Pleegzorg (20 juni 2012)*

Een nieuw decreet pleegzorg kreeg op 20 juni 2012 groen licht in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement. Daarmee kan het op 1 juli 2013 in werking treden.

De kern ervan is dat pleegzorg altijd als eerste hulpvorm in overweging moet worden genomen. Het decreet voorziet verder in één regelgeving voor de hele pleegzorg. Dit decreet maakt werk van één kwaliteitsvol pleegzorgkader en financieringssysteem, daar waar dit nu opgesplitst is in verschillende sectoren.

Verder maakt het ook werk van actieve participatie van de ouders, het pleeggezin en de pleegkinderen. In iedere provincie zal één pleegzorgpunt opgericht worden, waar de bestaande diensten in geïntegreerd zullen worden. De 24 bestaande diensten moeten opgaan in één pleegdienst per provincie. Kandidaat-pleegouders zullen door deze diensten gescreend worden. Zij moeten een attest verwerven voor ze een pleegkind opnemen.

Er zijn ook nieuwe regels in het voordeel van pleeggezinnen: zo zullen jonge pleegkinderen die naar

de kinderopvang gaan, altijd van het laagste tarief kunnen genieten en krijgen pleegjongeren sowieso recht op een volledige studietoelage, als ze tenminste langer dan een jaar in het pleeggezin wonen. Minister Vandeurzen wil snel werk maken van de uitvoeringsbesluiten. Dit intersectorale decreet moet zorgen voor een schaalvergroting en efficiëntiewinst, maar ook voor grotere transparantie in de subsidiëring en regelgeving voor de diensten én voor de pleegouders (pleegzorgers). Nu het Vlaams Parlement dit decreet goedgekeurde komt er een fundamentele reorganisatie van de sector aan.⁴

6. Nieuw Decreet Integrale Jeugdhulp principieel goedgekeurd (29.06.2012)

Op 29 juni 2012 keurde de Vlaamse Regering het nieuwe ontwerpdecreet over de integrale jeugdhulp principieel goed. Met deze principiële goedkeuring ligt een nu stevig gewijzigd én uitgewerkt kaderdecreet op tafel, klaar voor uitvoering. Het inmiddels acht jaar oude decreet van 7 mei 2004 was om diverse redenen immers aan een grondige herwerking toe. Het uitgangspunt voor de integrale jeugdhulp blijft meer samenwerking en afstemming tussen alle administraties en jeugdhulpaanbieders om tot een overzichtelijk en toegankelijk jeugdhulpaanbod te komen. Concreet wil de decreetgever met het voorontwerp van decreet de integrale jeugdhulp verder realiseren op het terrein door twee grote operaties; enerzijds de installatie van een intersectorale toegangspoort en de optimalisering van de sluis- en bufferfunctie naar de gerechtelijke jeugdhulp en anderzijds de bijsturing van de werking van de Integrale Jeugdhulp zelf. Grosso modo worden via dit nieuwe decreet vijf bewegingen doorgevoerd:

6.1. De installatie van een intersectorale toegangspoort voor de niet rechtstreeks toegankelijke buitengerechtelijke jeugdhulp wordt nu concreet mogelijk

De intersectorale toegangspoort moet er garant voor staan dat de beschikbare niet-rechtstreeks

toegankelijke hulp van de verschillende betrokken sectoren enkel kan ingezet worden op grond van een kwaliteitsvolle, van het aanbod onafhankelijke indicatiestelling en dat ze prioritair wordt toegevoerd aan diegenen die er het meest behoefte aan hebben. Deze poort vervangt de twee huidige sectorale toegangspoorten binnen de gehandicaptenzorg en de bijzondere jeugdbijstand.

De toegangspoort moet verder de flexibele inzetbaarheid en combineerbaarheid van modules mogelijk maken vanuit een vraaggericht perspectief. De overheid creëert met de intersectorale toegangspoort een transparant kader waarin hulpvragen zo snel en accuraat mogelijk de juiste hulp kunnen krijgen en waarbij de nodige regie gevoerd wordt voor de totaliteit van de hulpvraagdossiers. De overheid wil dit in goed partnerschap met de jeugdhulpaanbieders en de gebruikers doen. Het nieuw organisatiemodel van de toegang tot niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp wil de garantie bieden op een kwaliteitsvol, snel en intersectoraal antwoord op een geïndiceerde hulpvraag van een minderjarige en/of zijn gezin. Het doel is uiteindelijk vermijden dat de jeugdhulpverlening die aan minderjarigen, ouders en opvoedingsverantwoordelijken verleend wordt afhankelijk is van toeval of van bij welke voorziening men voor het eerst aanklopt.

6.2. Om beter om te gaan met verontrustende situaties komen er twee gemandateerde voorzieningen (Ondersteuningscentrum Jeugdzorg en Vertrouwenscentra Kindermishandeling)

De individuele jeugdhulpaanbieders kunnen ondersteund worden in het omgaan met verontrustende situaties. Als jeugdhulpaanbieders objectief inschatten dat ze zelf niet langer de ontwikkelingskansen of de integriteit van de minderjarige of van een of meer leden van het gezin waartoe de minderjarige behoort, kunnen vrijwaren, richten ze zich tot een gemandateerde voorziening. Er zijn twee gemandateerde voorzieningen: het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (voorheen werd gesproken over het Bureau Maatschappelijke Noodzaak) en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling. Hun opdrachten verschillen, ze werken grotendeels op basis van dezelfde artikels, kunnen in bepaalde gevallen doorverwijzen naar Openbaar Ministerie en zullen t.o.v. mekaar nog

⁴ Voor de tekst zoals die werd aangenomen door de plenaire vergadering en de bijhorende conceptnota verwijzen we naar de site van het Vlaams Parlement Stuk 1597 (2011-2012) nr.1- 4.

afgestemd worden i.f.v. onderlinge samenwerking en doorverwijzing.

6.3. De gerechtelijke jeugdhulp wordt volledig en stevig geïntegreerd (bevoegdheden jeugdrechtbank – gerechtelijke maatregelen)

De jeugdrechtsbank neemt in bepaalde gevallen kennis van verontrustende situaties op vordering van het Openbaar Ministerie om gerechtelijke maatregelen op te leggen aan de betrokken minderjarigen en, eventueel, aan hun ouders en, in voorkomend geval, aan hun opvoedingsverantwoordelijken. De oplijsting en aanwending van de gerechtelijke maatregelen wordt overgenomen uit het huidige decreet inzake de bijzondere jeugdbijstand, maar nu in een intersectoraal perspectief geplaatst. De jeugdrechter kan (soms) verschillende maatregelen combineren, ze zijn gebonden aan termijnen, worden geschorst tijdens verblijf van minderjarige in psychiatrische inrichting, moeten wanneer mogelijk omgezet worden in vrijwillige hulp en eindigen van rechtswege bij meerderjarigheid. De jeugdrechter zal een vraag tot niet rechtstreeks toegankelijke hulp moeten inschrijven op de intersectorale registratielijst. Bij het vervullen van navorsing door de Sociale Dienst voor Gerechtelijke Jeugdhulp moet de indicatiestelling beantwoorden aan de kwaliteits-eisen die voor het team indicatiestelling van de toegangspoort gelden

6.4. De integrale jeugdhulp wordt conceptueel en in zijn structuur bijgestuurd i.f.v. de wetenschappelijke evaluatie, de hervormingen binnen het VAPH en de recente motie van aanbevelingen over de jeugdzorg

Zo wordt er per regio een Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp opgericht. Het stuurt de uitvoering aan in de regio, organiseert daartoe overleg en samenwerking tussen de jeugdhulpaanbieders, kan netwerken oprichten en afspraken maken met lokale en provinciale overheden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap werd toegevoegd, in afstemming met het perspectiefplan 2020. Er zal kunnen gekozen worden tussen persoonsvolgende vouchers of cash budgetten. Dossiers voor persoonsvolgende financiering zullen worden behandeld

door de Intersectorale Regionale Prioriteitencommissie (en niet door de jeugdhulpregie). Voor de werking hiervan zal men zich baseren op het kader van de huidige zorgregie voor personen met een handicap.

6.5. Principiële keuzes inzake vermaatschappelijking van de jeugdhulp, meer rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, crisis hulp, continuïteit, participatie en verwerking van persoonsgegevens werden duidelijk decretaal ingeschreven.

U merkt het, er is nog een massa aan inhoudelijk én uitvoerend (regelgevend) werk te verrichten. De invoering van de toegangspoort (en opstart pilootproject op 1.2.2013) op 1.1.2014 nadert nu met rasse schreden.

Dit ontwerpdecreet gaat nu voor advies naar de Vlaamse Onderwijsraad, de Strategische Adviesraad, de Sociaal – Economische Raad van Vlaanderen en de Raad van State. Hopelijk stemt het plenaire Vlaamse Parlement nu snel dit decreet: de integrale jeugdhulp kan dan écht van start gaan.⁵

7. Omzendbrief over een Experimenteel modulair kader voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdzorg (18. 07.2012)

De nota ambieert de introductie van een transparant kader en plan van aanpak om de sector in de periode 2013-2015 fundamenteel te hervormen en af te stemmen op de Integrale Jeugdhulp en de visie van de Staten-Generaal Jeugdhulp.

Een achttal acties worden aangekondigd om een fundamentele hervorming door te voeren bij de aanbieders van de jeugdzorg en daar het uitbreidingsbeleid op te enten:

- Het erkenningsbeleid zal voortaan niet meer categoriaal maar typegemoduleerd verlopen (voor de OOO's zal dit gebeuren op basis van het handelings- en dialooggestuurd protocol dat uitgewerkt wordt, voor pleegzorg in uitvoering van het decreet pleegzorg).
- In de regelgeving wordt vanaf 2013 een 'experimenteel modulair kader' voorzien. Dit experimenteel kader zal gelden voor de multifunctionele centra (MFC, proeffase

5 Voor tekst en verdere opvolging verwijzen we natuurlijk ook naar: <http://wvg.vlaanderen.be/jeugdhulp/>.

loopt af op 31.12.2012), de lopende projecten, de voorzieningen die een uitbreiding krijgen in 2013 en voorzieningen die ombouwen in 2012 en als MFC willen werken vanaf 2013 en voorzieningen die willen instappen in dit experiment.

- De financiering verloopt typegemoduleerd en enveloppengestuurd
- Voor personeel verdwijnt de tabel maximaal personeelskader en spilcapaciteiten (bijlage 2 van het erkenningsbesluit van 1994). 80% van de uitgave van de enveloppe moeten personeelskosten zijn.
- Flexibiliteit wordt op organisatieniveau structureel ingebouwd: 85% inzet zoals erkend, 15% kan via overeenkomst innovatief en flexibel ingezet worden.
- Een projectregularisatie zal vanaf 1.1.2013 doorgevoerd worden voor de 2 onthemende projecten, Youth at Risk, de 4 time-out projecten, de pedagogische projecten en de 3 proeftuinen. Ook de Centra voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning (CANO) zullen instappen vanaf 2013? Voor de projecten RKJ De Sleutel, Pleegzorg Vlaanderen, ROPPOV, Steunpunt Jeugdhulp en time-out welzijn-onderwijs wacht men de politieke besluitvorming af. Het Columbusproject behoudt verder zijn projectmatige status.
- Het residentiële aanbod wordt 'gedynamiseerd' door:

- per 12 capaciteitsenheden wordt 1 eenheid omgezet in contextbegeleiding of contextbegeleiding in kader van begeleid zelfstandig wonen (BZW). Zo worden 217 residentiële plaatsen omgevormd in contextbegeleiding zodat overal waar residentieel wordt gewerkt multifunctioneel werken mogelijk is;
- dit gebeurt niet voor exclusieve residentiële capaciteit voor 0-12 – jarigen;
- de volledige BZW-capaciteit (240) wordt op deze manier uit de residentiële begeleidingscapaciteit gehaald: initiatieven doen budgetneutrale voorstellen van ombouw.
- Er komt in 2013-2014 een residentiële capaciteitsuitbreiding (maximum 120 plaatsen), afgestemd met de KKG's van Kind en Gezin.
- Naast een aanpassing van artikel 1 (definities) wordt een nieuw hoofdstuk 'Experimenteel modulair kader' toegevoegd aan het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand. Dit hoofdstuk zal niet alleen de procedure tot aanvragen van een (wijziging van) erkenning bevatten maar ook de huidige erkenningsvoorwaarden en subsidiënormen, evenals de financieringsmodaliteiten van de voorgestelde typemodules omschrijven.

CRIMINOLOGIE EN METHODOLOGIE / CRIME & CRIMINAL JUSTICE STATISTICS & METHODOLOGY

De diverse kleuren van fruit: case studie naar de informele economie in de seizoenarbeid

Dominique Boels^a

^a Doctoraatsstudente, onderzoeksgroep Sociale Veiligheidsanalyse (SVA), associatieonderzoeksgroep Governance of Security (GofS), Vakgroep strafrecht en criminologie Faculteit Rechtsgeleerdheid, (Corresp.: Dominique.Boels@ugent.be).

De informele economie is bij uitstek een vaag begrip met een brede invulling (LIPPENS & PONSAERS, 2006). Hoewel vele vormen van informele economie onzichtbaar of verdoken zijn voor de overheid (bv. niet-aangegeven huis- en poetsper-

soneel), bestaan er ook diverse zichtbare vormen (bv. straatverkopers die allerhande goederen aan de man trachten te brengen). Kenmerkend voor beide vormen is het niet officieel gereguleerd en geregistreerd karakter van informele activiteiten. Deze karakteristieken impliceren diverse risico's voor de deelnemers van de informele economie zoals het gebrek aan sociale bescherming (ANDREWS, CALDERA SANCHEZ & JOHANSSON, 2011) of zelfs het risico op uitbuiting (WILLIAMS, 2005). Aan de andere kant biedt de informele economie ook voordelen (vb. minder administratie in vergelijking met de formele economie, inkomsten), die ervoor zorgen dat een breed palet aan mensen en bedrijven be-